

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти**

ЗАТВЕРДЖЕНО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

Виробнича фахова (логопедична) практика
PROFESSIONAL (SPEECH THERAPY) PRACTICE

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
тип дисципліни	<u>нормативна</u>
мова викладання	<u>українська</u>

Робоча програма навчальної дисципліни «Виробнича фахова (логопедична) практика» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань А Освіта, спеціальності А6 Спеціальна освіта, освітньої програми Логопедія. Спеціальна психологія.

« 4 » березня 2025 р. 25 с.

Розробник: Супрун Микола Олексійович, доктор педагогічних наук, професор, Шапочка Катерина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Кисличенко Вікторія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Білюк Олена Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Середа Ірина Валеріївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Бажмін Володимир Борисович, кандидат педагогічних наук, ст.викладач, Стельмах Ніна Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент

Гарант освітньої програми «Логопедія. Спеціальна психологія» Кисличенко В.А. к.п.н., доц.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Виробнича фахова (логопедична) практика» розглянуто на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Протокол № 4 від « 5 » березня 2025 р.

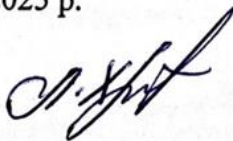
В.о. завідувачки кафедри

Катерина ШАПОЧКА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Виробнича фахова (логопедична) практика» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол № 3 від « 6 » березня 2025 р.

Голова

Людмила ХРЯЩЕВСЬКА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Виробнича фахова (логопедична) практика» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Виробнича фахова (логопедична) практика» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол №3 від « 26 » березня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025

© Супрун М.О. , 2025

© Шапочка К.А. , 2025

© Кисличенко В.А. , 2025

© Середа І.В. , 2025

© Білюк О.Г. , 2025

© Бажмін В.Б. , 2025

© Стельмах Н.В. , 2025

ЗМІСТ

1. Опис практики.....	5
2. Мета виробничої фахової практики.....	6
3. Передумови для проведення практики.....	6
4. Очікувані результати навчання.....	6
5. Програма виробничої фахової практики.....	11
6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування.....	14
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	14
8. Критерії оцінювання результатів практики.....	15
9. Засоби навчання....	20
10. Рекомендовані джерела інформації.....	22

Анотація

Виробнича фахова (логопедична) практика є складовою частиною професійної підготовки студентів і спрямована на формування у майбутніх логопедів практичних умінь і навичок застосування теоретичних знань у реальних умовах корекційно-розвиткової роботи з дітьми, які мають порушення мовлення різного генезу.

Під час проходження практики студенти набувають досвіду логопедичного обстеження мовлення, складання психолого-педагогічних характеристик, розроблення індивідуальних та групових програм корекції мовленнєвого розвитку, а також ведення відповідної документації. Особлива увага приділяється формуванню у студентів професійної етики, педагогічного такту, комунікативної культури та готовності до співпраці з батьками й колегами.

Практика проводиться на базах закладів освіти, центрів розвитку дитини, інклюзивно-ресурсних центрів, спеціальних та логопедичних груп, логопедичних кабінетів тощо, що забезпечують умови для повноцінного засвоєння студентами змісту фахової діяльності.

Ключові слова: логопедія, мовленнєві порушення, логопедична практика, корекційно-розвиткова робота, спеціальна освіта, діти з особливими освітніми потребами.

Annotation

The Professional (Speech Therapy) Internship is an integral component of the professional training of students majoring. It is aimed at developing students' practical skills and abilities to apply theoretical knowledge in real conditions of correctional and developmental work with children who have various types of speech disorders.

During the internship, students gain experience in speech assessment and diagnostics, preparation of psycho-pedagogical characteristics, development of individual and group programs for speech correction, and maintenance of professional documentation. Special attention is given to fostering professional ethics, pedagogical tact, communication culture, and readiness for cooperation with parents, colleagues, and other specialists.

The internship is conducted at educational institutions, child development centers, inclusive resource centers, and speech therapy offices or special education settings that provide the necessary conditions for students to acquire professional experience in the field of speech therapy.

Key words: speech therapy, speech disorders, professional internship, correctional and developmental work, special education, children with special educational needs.

1. Опис практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика практики	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 8	А Освіта	<i>Виробнича фахова</i>	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 240	А6 Спеціальна освіта ОП (Логопедія. Спеціальна психологія)	Семестр	
		8-й	8-й
		Лекцій	
		-	-
		Практичні, семінарські	
		-	-
		Лабораторні	
	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		240 год.	240 год.
		Вид контролю: залік	

2. Мета виробничої фахової (логопедичної) практики

Метою виробничої фахової (логопедичної) практики є закріплення, поглиблення та практичне застосування теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення фахових дисциплін, а також формування професійних умінь і навичок, необхідних для здійснення логопедичної, корекційно-розвиткової, діагностичної, консультативної та профілактичної діяльності логопеда в освітніх і реабілітаційних закладах.

3. Передумови для проведення практики

Передумовами для проведення практики є обов'язкові компоненти освітньо-професійної програми за перші три роки навчання.

4. Очікувані результати навчання

В результаті проведення практики очікується формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

ПРН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дітей з ООП у контексті професійних завдань.

ПРН4. Аргументувати, планувати та надавати послуги раннього втручання відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності й здоров'я дитини.

ПРН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

ПРН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

ПРН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

ПРН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

ПРН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

ПРН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

ПРН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

ПРН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

ПРН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

ПРН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

ПРН16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

ПРН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

ПРН18. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПРН19. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПРН20. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

II. Фахові:

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність реалізувати персоналізовані підходи у процесі надання послуг раннього втручання (відповідно до обраної спеціалізації).

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-17. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК-18. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК-19. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК-20. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК-21. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК-22. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК-23. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК-24. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

5. Програма виробничої фахової (логопедичної) практики

Під час проходження виробничої фахової (логопедичної) практики студенти поглиблюють, систематизують і розширюють свої теоретичні знання, а також набувають професійних умінь і навичок, необхідних для виконання практичних завдань у сфері логопедичної діяльності. Основна частина навчання здійснюється шляхом безпосереднього залучення студентів до реальної роботи фахівців за профілем спеціальності.

Практика проводиться, як правило, в інклюзивно-ресурсних центрах, реабілітаційних установах, закладах дошкільної та загальної середньої освіти, що відповідають напрямку підготовки. Заздалегідь між базами практики та відділом методичного забезпечення і моніторингу якості освіти укладаються відповідні договори про співпрацю.

Розподіл студентів на бази практики здійснюється керівником практики від кафедри або завідувачем кафедри відповідно до кількості місць, передбачених укладеними договорами або підтверджених офіційними листами від закладів. За погодженням із кафедрою студенти мають право самостійно обрати місце проходження практики та подати його на затвердження як базу для індивідуального проходження.

Під час проходження практики студенти зобов'язані:

- До початку практики отримати від керівника практики від кафедри індивідуальне завдання та консультації щодо оформлення звітної документації.
- Студенти, які проходять практику за індивідуальними угодами із закладами освіти (організаціями, установами, центрами тощо), повинні після

погодження повернути один примірник угоди керівнику практики від кафедри, а другий передати до базового закладу практики.

- Ознайомитися зі структурою, режимом і специфікою роботи обраного закладу (ІРЦ, РЦ, ЗДО, ЗЗСО тощо).
- Дотримуватися норм професійної етики та культури поведінки у колективі.
- Сумлінно виконувати покладені функціональні обов'язки, набуваючи практичного досвіду роботи за фахом.
- Самостійно або за участі куратора сформулювати та виконати індивідуальні завдання, визначені програмою практики.
- Ознайомитися з роботою логопеда та інших фахівців закладу, гармонійно включитися в освітній і корекційний процес колективу.

У процесі проходження практики студент веде щоденник, у якому фіксує дати проведення занять, кількість дітей, тему, мету, зміст та короткий аналіз кожного заходу.

Після завершення практики проводиться підсумкова конференція, на якій студенти звітують про виконану роботу, презентують зразки оформленої документації, власноруч виготовлені дидактичні матеріали та наочні посібники, демонструючи рівень сформованості професійних компетентностей.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються студентами з метою формування та вдосконалення вмінь і навичок самостійного розв'язання професійних, наукових та організаційних завдань, що виникають у процесі логопедичної діяльності. Їх виконання сприяє активізації пізнавальної діяльності студентів, розширенню професійного світогляду, розвитку ініціативності, творчості та відповідальності, а також робить процес проходження практики більш цілеспрямованим і результативним.

Зміст індивідуальних завдань визначається до початку практики, однак може бути уточнений і скоригований у процесі її проходження керівниками від

кафедри та бази практики. Тематика завдань формується керівником практики від кафедри з урахуванням специфіки діяльності закладу (установи, центру тощо), де студенти проходять практику, та змісту їхньої професійної діяльності.

Приблизна тематика індивідуальних завдань:

1. Складання психолого-педагогічних характеристик дітей з особливими освітніми потребами.
2. Проведення логопедичного обстеження мовлення дитини та аналіз отриманих результатів.
3. Розроблення індивідуальної корекційно-розвиткової програми для дитини з порушенням мовлення.
4. Підготовка та проведення індивідуального логопедичного заняття з використанням дидактичних ігор, вправ і наочного матеріалу.
5. Підготовка конспекту та проведення групового корекційно-розвиткового заняття.
6. Спостереження за дітьми з різними типами психофізичних порушень (мовленнєвими, інтелектуальними, емоційно-вольовими).
7. Визначення рівня сформованості пізнавальних процесів (уваги, пам'яті, мислення, сприймання) у дітей.
8. Аналіз ефективності застосованих методів і прийомів корекційно-розвиткової роботи та складання відповідного звіту.
9. Аналіз і узагальнення власного практичного досвіду, отриманого під час проходження практики.
10. Ведення щоденника практики та оформлення підсумкового звіту про виконану роботу.

Після завершення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуальних завдань. Матеріали, отримані під час виконання індивідуальних завдань, можуть бути використані в подальшій навчальній і науковій діяльності — зокрема, під час написання курсових і кваліфікаційних робіт, підготовки наукових статей, доповідей тощо, відповідно до погодження з кафедрою та базою практики.

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Основними методами навчання під час виробничої практики є:

- пояснення, демонстрування;
- вправа;
- спостереження;
- робота з літературою;
- бесіда;
- інструктаж.

При зарахуванні неперервної практики керівник-методист враховує:

- повноту виконання, передбаченого програмою практики, обсягу завдань;
- дисциплінованість студента, його ставлення до роботи;
- уміння застосовувати на практиці теоретичні знання;
- уміння провести виховні заходи;
- ступінь самостійності у підготовці всіх видів виховної роботи з дітьми,

майстерність її проведення;

- якість оформлення звітної документації та своєчасність її подачі груповому керівнику-методисту.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

В навчальному закладі та на базі практики застосовується система поточного та підсумкового контролю виконання окремих розділів (завдань) та всієї програми практики. На базах практик встановлюється режим роботи, можливий контроль часу початку та закінчення занять (табелювання), правила ведення поточних записів і оформлення підсумкового звіту.

Результати поточного та підсумкового контролю відображаються у щоденнику та підсумковому звіті, які подаються керівнику практики від навчального закладу на рецензування.

Щоденник практики повинен мати наступну структуру:

- Титульний аркуш;
- Відомості про базу практики (центр, заклад, організацію, установу тощо);
- Використаний дидактичний матеріал;
- Індивідуальне завдання студента;
- Побажання та зауваження студента за результатами практики;
- Відгук про проходження практики (заповнюється керівником бази або кураторами практики).

Усі розділи, окрім відгуку, заповнюються студентом. Щоденник може бути оформлений на аркушах стандартного формату А4.

У підсумковому звіті слід коротко і конкретно описати власну роботу студента, без дослівного переписування матеріалів бази практики (історія закладу, технічні описи) та без прямого цитування літературних джерел. Сторінки звіту повинні мати безперервну нумерацію. Для підготовки звіту та узагальнення матеріалів, зібраних під час практики, студентам відводиться 2–3 дні.

Якщо практика проходить за індивідуальною угодою з базою практики (закладом, центром, установою, організацією), зміст практики може формуватися з урахуванням умов цієї угоди та цільової підготовки студента.

Після завершення практики звіт перевіряється та затверджується керівниками практик від бази і навчального закладу. Студент зобов'язаний захистити звіт перед кафедрою після завершення практики. Звіт з практики збирається та зберігається на кафедрі.

8. Критерії оцінювання результатів практики

Контроль та оцінювання якості виконання практичних завдань здійснюється керівником практики від бази практики, про що робиться відповідний запис у щоденнику студента. Оцінка якості підсумкового звіту проводиться керівником практики від навчального закладу з урахуванням повноти виконання завдань, відповідей на поставлені запитання та дотримання вимог стандартів оформлення

текстових документів. Зазначена оцінка здійснюється або в останні дні проходження практики, або протягом перших десяти днів після практики.

Залік з виробничої фахової (логопедичної) практики виставляється на підставі сумарної кількості балів, отриманих за практичну діяльність, виконання теоретичних завдань та підготовку звітної документації.

Структура заліку з практики

Етап прак- тики	Види робіт	Форма звітності	Кількість балів
1	Інструктаж з порядку проходження практики та з охорони праці і безпеки життєдіяльності. Отримання звітної та методичної документації. Прибуття на базу практики, зустріч із керівництвом, ознайомлення із історією, структурою, роботою, організацією питань охорони праці. Підготовка та оформлення звіту із проходження практики. Робота із літературою, пошук матеріалів до звіту та індивідуального завдання.	Щоденник з практики	0-20
2	Виконання завдань під час практики.	Щоденник з практики. Відгук керівника практики від бази практики	0-30

3	Підведення підсумків проходження практики. Підготовка та пошук матеріалів для формування звіту із проходження практики. Оформлення щоденнику та звіту. Надання звітної документації на рецензування керівнику практики від навчального закладу.	Щоденник з практики. Звіт із проходження практики	0-10
4	Захист звіту з практики	Щоденник з практики. Звіт із проходження практики, залікова відомість	0-40
Всього балів			100

Етап 1.

8-10 балів – студент вчасно прибув на базу практики, пройшов інструктаж з охорони праці, отримав звітну та методичну документацію, отримав індивідуальне завдання на практику; виконав пошук матеріалів до звіту.

5-7 балів – студент не вчасно прибув на базу практики, але пройшов інструктаж з охорони праці, отримав звітну та методичну документацію, отримав індивідуальне завдання на практику; виконав пошук матеріалів до звіту.

3-5 балів – студент не вчасно прибув на базу практики, але пройшов інструктаж з охорони праці, не отримав звітну та методичну документацію, отримав індивідуальне завдання на практику; виконав пошук матеріалів до звіту.

0-2 балів – студент не вчасно прибув на базу практики, але пройшов інструктаж з охорони праці, не отримав звітну та методичну документацію, не вчасно отримав індивідуальне завдання на практику та не виконав пошук матеріалів до звіту.

Етап 2.

25-30 балів – повне виконання вимог керівника практики; відсутність запізнень і пропусків, порушень техніки безпеки та трудової дисципліни; студент продемонстрував високий рівень виконання програми практики.

20-24 балів – виконання вимог керівника практики в міру можливості; відсутність запізнень і пропусків, порушень техніки безпеки та трудової дисципліни; студент продемонстрував високий рівень виконання програми практики.

11-19 балів – виконання вимог керівника від бази практики в міру можливості, часті запізнення (1-3 рази) і пропуски занять (1-2 рази) за час проходження практики без поважної причини. Студент пройшов інструктаж з охорони праці, не отримав звітну та методичну документацію, отримав індивідуальне завдання на практику; виконав пошук матеріалів до звіту.

0-10 балів – ігнорування вимог керівника практики, часті запізнення (4 і більше разів) і пропуски занять (4 і більше разів) за час проходження практики без поважної причини, не виконання програми практики, її цілей і завдань, грубі порушення якості та строків надання звітних документів.

Етап 3.

8-10 балів – студент вчасно оформив щоденник, звіт та індивідуальне завдання; надав звітну документацію керівнику практики від навчального закладу.

5-7 балів – студент вчасно оформив щоденник, звіт та індивідуальне завдання; надав звітну документацію керівнику практики від навчального закладу, але припустив незначні недоліки в оформленні.

3- 5 балів – студент не вчасно оформив щоденник, звіт та індивідуальне завдання; надав звітну документацію на рецензування керівнику практики від навчального закладу.

0-2 балів – студент не вчасно оформив щоденник, звіт та індивідуальне завдання; не надав звітну документацію на рецензування керівнику практики від навчального закладу.

Етап 4.

45–50 балів – студент логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті знання практичного матеріалу; щоденник практики та звітні документи представлено вчасно; усі питання в звіті розкрито повністю; індивідуальні завдання виконано на високому рівні; звіт захищено без зауважень; характеристика від керівника практики відмінна, студент демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

40–44 балів – студент аргументовано викладає матеріал, має практичні навички; щоденник практики та звітні документи представлено вчасно; виконано всі завдання, але мають місце незначні помилки і зауваження; індивідуальні завдання виконано; звіт захищено добре, характеристика практиканта від керівника практики позитивна.

35–39 балів – студент щоденник практики та звітні документи представив невчасно; у звіті розкрито більшість питань, індивідуальні завдання виконано, але з окремими помилками і недоліками, звіт оформлено і захищено на недостатньо високому рівні, характеристика практиканта від керівника практики позитивна, але містить зауваження.

30–34 балів – студент щоденник практики та звітні документи представив невчасно; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, більшість завдань у звіті не розкрито, виконання індивідуального завдання носить формальний характер, щоденник практики та звітні документи оформлені недбало; при захисті звіту студент не впевнений у відповідях, не має твердих знань; характеристика практиканта від керівника практики в цілому задовільна.

25–29 балів – студент непереконливо відповідає на питання; щоденник практики та звітні документи представлено невчасно; додаткові питання викликають невпевненість; усі завдання виконано формально; щоденник практики та звітні документи оформлені недбало; студент при захисті звіту не впевнений у відповідях, не має твердих знань, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх з майбутньою діяльністю; характеристика практиканта від керівника практики задовільна.

1–24 балів – студент не представив щоденник практики та звітні документи або представив їх невчасно, не відповідає на питання щодо бази практики, майже не орієнтується в звіті, практичні навички не сформовані; характеристика практиканта від керівника практики незадовільна.

Залік з практики виставляється згідно до загальної шкали оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної дисципліни	Оцінка	Оцінка (для заліку)
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисциплін

Студенту, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених вищим навчальним закладом. Студент, який в останнє отримає негативну оцінку з практики, відраховується з закладу вищої освіти.

9. Засоби навчання

Для досягнення мети практики та набуття необхідних професійних компетентностей передбачено застосування таких засобів навчання:

- Спостереження за діяльністю фахівців-практиків, аналіз їхніх методик та прийомів роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;
- Участь у заходах, спрямованих на підтримку та соціалізацію дітей з психофізичними порушеннями;
- Аналіз проведення індивідуальних і групових занять фахівцями з розвитку мовлення, психічних функцій та інших аспектів діяльності дітей;
- Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, що сприяють узагальненню досвіду та формуванню практичних умінь;
- Ведення щоденника практики та складання підсумкового звіту, у яких відображаються результати виконаної роботи, набуті вміння та навички;
- Використання мультимедійних, дидактичних, логопедичних та психологічних матеріалів для організації навчально-корекційного процесу;
- Рефлексивний аналіз власної діяльності, спрямований на самовдосконалення професійної компетентності та підвищення ефективності корекційної роботи;
- Обговорення результатів діяльності та обмін досвідом із керівниками практики та колегами, що сприяє формуванню комунікативної культури та професійного мислення;
- Застосування інноваційних методик і технологій, адаптованих до потреб дітей з особливими освітніми потребами, для розвитку їхніх мовленнєвих та психофізичних функцій;
- Самостійне планування та організація навчально-корекційних заходів, що формує відповідальність і готовність до професійної діяльності.

У процесі проходження виробничої фахової (логопедичної) практики студенти поглиблюють теоретичні знання, опановують основи професійного спілкування та формують готовність до подальшої педагогічної, логопедичної та психолого-корекційної діяльності у сфері спеціальної освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Адаптивна фізична культура в центрах соціальної реабілітації дітей інвалідів/ О.В. Бавольська, В.Б. Бажмін. – Миколаїв, 2017. – 112 с.
2. Бавольська, Оксана, Вікторія Кисличенко. "Візуалізація як ефективний інструмент формування комунікативно-мовленнєвих навичок у дошкільників." (2023).
3. Галущенко, Вікторія Іванівна. "Розвиток емоційно-мімічних засобів спілкування у дітей з порушеннями мовлення." (2015): с 19-24.
4. Голуб, Н. М. "Взаємодія логопеда з батьками дітей при розв'язанні завдань профілактики і корекції в дітей труднощів формування та порушень писемного мовлення." (2021).
5. Григор'єва, Інна Олександрівна, Т. В. Махукова, and I. В. Макаренко. "Організація логопедичної практики в системі підготовки конкурентноздатних фахівців у галузі спеціальної освіти." (2020).
6. Гринькова Надія, Надія Шагай. "Характеристика логопедичної роботи в умовах інклюзивно-ресурсного центру: організаційно-методичний та матеріально-технічний аспекти." (2024).
7. Зелінська-Любченко, Катерина Олександрівна "Аномалії вуздечок губ і язика як медико-логопедична проблема." (2023).
8. Ілющенко, І. О., & Гулак, І. В. (2024). "Рання логопедична корекція". *Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 6 від «26» квітня 2024 року)*, с 141.
9. Кисличенко Вікторія, Ірина Красновська. "Використання прийомів мнемотехніки у формуванні монологічного мовлення дітей дошкільного віку із ЗНМ III рівня." (2023): с 94-98.
10. Кисличенко Вікторія. "Проблеми логопедичної допомоги сім'ям, які виховують дитину з порушенням мовлення." *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського*. (2016): с 127-131.
11. Кисличенко, В. А. (2015). Робота логопеда з батьками у сучасних умовах. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені ВО Сухомлинського. Педагогічні науки*, с 80-86.

12. Кисличенко, Вікторія, and Оксана Бавольська. "Візуальні стратегії в корекційній роботі з дітьми, які мають розлади аутистичного спектру." *The 20th International scientific and practical conference "Technologies, innovative and modern theories of scientists"* Graz, Austria. International Science Group. 2023. 525 p. 2023.
13. Козинець, О. В., А. Ю. Шевченко. "Історія української логопедії в персоналіях: Валентина Володимирівна Тарасун." *Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія* 43 (2022): с 27-39.
14. Корсун, В. А., О. М. Денисяка, Н. В. Базима. "Логоритміка як засіб корекційного впливу на особистість дитини із загальним недорозвиненням мовлення." (2016): с 36-50.
15. Котлова Л. О., Н. В. Хоменко, А. М. Іскрижицька. "Логодидактика." (2025).
16. Кривоногова, Оксана Валеріївна, and Євгенія Василівна Сюгай. "Особливості роботи логопеда з дітьми старшого дошкільного віку із дизартрією." *«Безбар'єрність в освіті осіб з особливими потребами: досвід та інновації».* Матеріали X Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки та психології.–К.: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2024.–456 с. (2024): с 223.
17. Кривохатько Н. "Значення прикладного аналізу поведінки для формування базових мовленнєвих навичок у дітей з розладами аутистичного спектру." Варна, Болгарія (2021): с 412-414.
18. Кузенко, Олександра Йосифівна. "Формування фахової компетентності майбутніх учителів-логопедів в процесі професійної підготовки." (2018).
19. Куренкова, Анна. "Інноваційні технології мовленнєвого розвитку дітей з ЗНМ в роботі вчителя-логопеда." *Актуальні питання гуманітарних наук* (2023): с 248-254.
20. Лісова Людмила, Олег Опалюк, Олександр Глоба. "До питання про роботу логопеда в умовах інклюзивного навчального простору." *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)* 18 (2021): с 111-124.
21. Міщенко, Ярослава Іванівна. "Логоритміка." (2016).
22. Мойсеєнко Ірина Михайлівна, Олена Геннадіївна Білюк, Тетяна Павлівна Приходько. "Аналіз методів та стратегій логопедичної роботи для

розвитку мовлення та комунікаційних навичок у дітей з РАС." *Духовність особистості: методологія, теорія і практика* 1.3 (2024): с 95-105.

23. Москальова Олена и Ніна Стельмах. «Логопедичний супровід дітей молодшого шкільного віку із порушеннями мовлення». (2024).

24. Рапіна Лідія. "Навчання через дослідження як основа підготовки вчителя-логопеда: на прикладі досвіду навчання здобувачів в харківському національному педагогічному університеті імені гс сквороди." *Exceptional Child: Teaching & Upbringing* (2024).

25. Середа Ірина Валеріївна, Світлана Вікторівна Карсканова, Ніна Василівна Стельмах. "Проективні методики у спеціальній психології." (2024).

26. Середа, Ірина Валеріївна, and Ніна Василівна Стельмах. "Професійна спрямованість майбутніх спеціальних педагогів у контексті вивчення педагогічних дисциплін." *The III International Scientific and Practical Conference «Theories, methods and practices of the latest technologies», November 07–09, Tokyo, Japan.* 387p.

27. Синиця Аліна. "Програмово-методичний комплекс логопедичного супроводу дітей раннього віку з церебральним паралічем." *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)* (2023): с 115-128.

28. Стельмах, Ніна Василівна. "Активізація пізнавальної діяльності студентів внз." (2015): с 218-224.

29. Стельмах, Ніна Василівна. "Умови розвитку пізнавальних інтересів молодших школярів." (2015): с 183-190.

30. Халіна Т. І. "Практика організації логопедичної допомоги дітям дошкільного віку із затримкою мовленнєвого розвитку." (2023).

31. Харківська Алла. "Арт-техніки у корекційній роботі з дітьми з мовленнєвими порушеннями." *Освіта. Інноватика. Практика* (2024): с 48-52.

32. Цвігун Дар. "Особливості логопедичної роботи з дітьми дошкільного віку при дизартрії." (2023).

33. Чупахіна, С. В., Т. В. Потапчук, and А. В. Лякішева. "Підготовка майбутніх учителів-логопедів до педагогічної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища." *АКАДЕМІЧНІ СТУДІЇ. СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»* (2022): с 159-167.

34. Швалюк, Т. М., Н. О. Єфіменко. "Теоретико-методологічні засади формування початкових форм діалогу у дітей молодшого дошкільного віку із загальним недорозвиненням мовлення І-ІІ рівня." (2016): с 92-100.

35. Шеремет Марія "Науково-теоретичні та прикладні підходи до формування професійних компетенцій вчителя-логопеда." Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) (2023): с 140-177.

36. Шеремет Марія Купріянівна, Наталія Валентинівна Базима, Ольга Володимирівна Мороз. "Проблема мовленнєвої тривожності у дітей з тяжкими мовленнєвими порушеннями." (2015): с 94-100.

37. Шеремет Марія Купріянівна, С. В. Кондукова. "До проблеми взаємодії та взаємозв'язку аналізаторних систем." (2017): с 83-87.